

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Оганян К., гр. МО-12

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. Забродська Л.Д.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

До основних елементів структури людського капіталу неокласики відносять: запас здоров'я, освіченості, знань, навиків, мотивації, здатностей. У. Боуен у структурі людського капіталу виділяє як особливий елемент енергійність. Неокласики-інституціоналісти крім продуктивних властивостей, втілених у людині, і знань, втілених у фізичних, матеріальних формах, виділяють у людському капіталі такий елемент, як інституціональний капітал – накопичені норми поведіння, діяльність учасників виробництва.

Систематизація структури людського капіталу здійснена В.С. Гойлом, який творчі властивості і якості людини поділив залежно від джерела їхнього придбання і від їхньої функції у творчій діяльності людей на групи: 1) елементи, що дістаються шляхом спадкування; 2) загальноосвітні й загальнокультурні знання й вміння, що набуваються за допомогою обов'язкових витрат праці, починаючи з раннього дитинства і закінчуючи останніми днями життя; 3) елементи, що охоплюють особливі знання і вміння людей, які служать базою для саморозвитку і самовдосконалення; 4) особисті якості конкретної людини; 5) суто професійні знання і майстерність; 6) виробничі навички та інший досвід; 7) здібності виховувати й навчати інших, у тому числі і дітей, вести внутрішньородинне господарство. Таким чином, людський капітал є власністю людини як у формі інтелектуально-фізичних здібностей надавати послуги або створювати речі, так і у формі безпосередньо інтелектуального капіталу, що продукує знання взагалі й у вигляді інформації на матеріальних носіях зокрема. Отже, є підстава виділяти, поряд із простим трудовим людським капіталом, інтелектуально-інформаційний людський капітал взагалі, і у формі інтелектуальної власності зокрема.

Аналіз документів Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), ЮНЕСКО та інших спеціалізованих установ ООН приводить до висновку, що матеріальною сутністю інтелектуального капіталу виступає нематеріальне, але реальне творче надбання окремої людини, колективів і всього суспільства. Соціальною же суттю тут стає характер володіння, розпорядження і користування цим надбанням.